

ผลงานหมายเลข 3

เรื่อง

ยุทธศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการว่างงาน

กรณีศึกษา : การว่างงานจากการเลิกจ้าง

ผลงานของ

นายเหม บุญพรหมอ่อน

ผู้ขอประเมินตำแหน่งผู้ตรวจราชการกรม

(เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 ชช.)

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

12056
16626
2540

สำนักงานคณะกรรมการ
และสวัสดิการสังคม

00547

ยุทธศาสตร์ในการป้องกันและ

คำนำ

การศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการว่างงาน
กรณีศึกษา : การว่างงานจากการเลิกจ้าง เนื่องจากในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันของ
ประเทศไทยประสบภาวะทางเศรษฐกิจตกต่ำมาก ประเทศมีปัญหาทั้งทางด้านการ
เงิน การธนาคาร การส่งออก ขาดการลงทุนจากต่างประเทศ และปัญหาทาง
การเมือง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดภาวะการเลิกจ้างในสถานประกอบการต่าง ๆ
เพิ่มมากขึ้น

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณท่านปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการ
สังคม (นายผัน จันทรปาน) ท่านอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (นางนิทัศน์
ธีระวิทย์) และคุณหญิงเยาว์ ชมภูศรี ตลอดจนเพื่อนข้าราชการสังกัดกระทรวงแรงงาน
ทุกท่าน ที่กรุณาให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จนทำให้รายงานฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาคเอกชน
ผู้ว่างงานจากการเลิกจ้าง และหน่วยงานภาครัฐ เพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข
มาตรการต่าง ๆ ในการรองรับผู้ว่างงานจากการถูกเลิกจ้างได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นายเทม บุญทรหมอ่อน

พฤศจิกายน 2540

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงมาตรการในการบรรเทา การเลิกจ้างและมาตรการในการช่วยเหลือผู้ถูกเลิกจ้างของกระทรวงแรงงานและ สวัสดิการสังคม มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร และข้อเสนอแนะในการดำเนินการ แก่ไขปัญหาการเลิกจ้างให้เกิดประโยชน์สูงสุด ✓

ผลการศึกษาพบว่าการแก้ไขปัญหาการว่างงานจากการเลิกจ้างของ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม บรรลุวัตถุประสงค์ในระดับหนึ่ง จากสถาน ประกอบการ 333 แห่ง ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างจำนวน 25,369 คน ซึ่งกระทรวงฯ ได้ให้การช่วยเหลือโดยให้ลูกจ้างมีงานทำได้ถึง 18,071 คน และเรียกร้องสิทธิ ประโยชน์ในเบื้องต้นแก่ผู้ถูกเลิกจ้างเป็นเงิน 448,892,084.30 บาท ส่วนที่ไม่ บรรลุวัตถุประสงค์อีกระดับหนึ่งเกิดจากตัวผู้ถูกเลิกจ้างไม่สนใจในการฝึกและพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อเตรียมตัวหางานใหม่ เพราะเมื่อได้รับเงินสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แล้ว ไม่สามารถติดตามหาตัวผู้ถูกเลิกจ้างมาพัฒนาได้ และได้ ซึ่งการดำเนินการในขั้น ต่อไปต้องประสานงานกับองค์กรเอกชน จนถึงองค์กรบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศใน การให้ข้อมูลแก่กระทรวง และการนำข้อมูลของผู้ถูกเลิกจ้างมาวางแผนเพื่อช่วยเหลือ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนในด้านสถานประกอบการต่าง ๆ ที่กระทรวงฯ ได้ส่งทีม งานคณะตรวจเยี่ยมสถานประกอบการ จำนวน 15 คณะ ไปตรวจเยี่ยมและให้คำแนะนำต่าง ๆ นั้น ยังปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการ และการเลิกจ้างแก่กระทรวง จึงทำให้การแก้ปัญหาให้เป็นรูปธรรมไม่บรรลุผลเท่าที่ควร

* ข้อเสนอแนะอื่นที่ควรพิจารณาคือ...
01/25/66 ประจักษ์ ๒๒ ๕๗

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทคัดย่อ	
สารบัญตาราง	
สารบัญแผนภูมิ	
สารบรรณภาคผนวก	
บทที่ 1 บทนำ	1
1. สภาพปัญหาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
3. ขอบเขตและวิธีการศึกษา	3
4. สมมุติฐานในการศึกษา	3
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 แนวคิดและนโยบายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาคารว่างงาน	4
1. ความหมายและประเภทการว่างงาน	4
2. ผลกระทบของปัญหาคารว่างงาน	5
3. นโยบายที่มุ่งแก้ไขปัญหาคารว่างงาน	6
4. นโยบายกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	10
5. เป้าหมายการทำงานในช่วงแผนพัฒนาแรงงาน และสวัสดิการสังคม ฉบับที่ 1	11
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม	12
7. ทิศทางการทำงานของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปี 2540 - 2541	14
บทที่ 3 มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคารว่างงาน	21
1. แนวทางและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา การว่างงานของรัฐ	21
2. การบริหารภารกิจเร่งด่วนของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	22
3. แนวทางในการดำเนินการของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	24
4. แนวทางการช่วยเหลือผู้ถูกเลิกจ้าง	25
5. การแก้ไขปัญหาคารว่างงานเล็กจ้อยในด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน	28
บทที่ 4 ผลการศึกษา	32
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	35
ภาคผนวก	46
บรรณานุกรม	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
	1. การพัฒนาแรงงานในช่วงปี 2541 - 2544	38
	2. ความต้องการแรงงานเฉลี่ยต่อปี	39

สารบัญแนกภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. โครงสร้างกำลังแรงงาน	40
2. วงจรภารกิจกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	41
3. แนวทางช่วยเหลือผู้ถูกเลิกจ้างและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	42
4. นโยบาย/มาตรการเกี่ยวกับสถานการณ์เลิกจ้าง	43
5. อุตสาหกรรมบริการ	44
6. การปฏิบัติงานเร่งรัดตามนโยบายที่สำคัญด้านการจ้างงานในประเทศ	45

สารบัญภาคผนวก

	หน้า
1. การเตรียมความพร้อมและมาตรการแก้ไขปัญหาการเลิกจ้าง และการว่างงาน	46
2. มาตรการและแนวทางบรรเทาปัญหาการเลิกจ้าง	57
3. การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือผู้ถูกเลิกจ้าง	64
4. คำสั่งที่ 305/2540 แต่งตั้งคณะตรวจเยี่ยมในสถานประกอบการ	72
5. ข้อมูลสถานการณ์การเลิกจ้าง	77
6. มาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาการเลิกจ้าง ของกรมสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงาน	84
7. หลักสูตรการพัฒนาศูนย์มือแรงงานเพื่อรองรับการเลิกจ้าง	86